

Szerkesztő:
T. plomuKiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.Sürgönycim: Délbácska
Telefonszám: 137

Szemere

asse 4. Wien (A Nap)

NAPILAP PÁCSKA

Előfizetési árak:

Egy óra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár

Egyes szám ára:

1 DINAR

NOVISAD, 1922 december 22

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 285. szám

Péntek

Megint a Vreme

Az ilyen cím alatt Beogradban megjelenő napilap — legmélyebb sajnálatunkra — mindnagyobb „szerephez” jut abban a mozgalomban, amelyet az SHS királyság magyarsága indított az alkotmányban és a békeszerződésekben biztosított politikai jogai teljességéért. Vajon minek is köszönheti ilyen „sikereit” a Vreme? Beograd egyetlen, de föltétlen párisi stílyt utánzó bulvárlapja. Árgus szemével, s egynéhány izgatott fantáziájú és nyughatatlan természetű tudósítóval örködik a Vajdaság nemzetiségei felett. Egyszer egy kalap alatt huszezer felfegyverzett „ébredő magyar”-ról rántja le elszánt gesztussal a leplet, aztán különféle mozgósítások szenzációival, kémkedéssel és véres összeesküvések izgalmas részleteinek feltárásával kedveskedik olvasóinak a — Vajdaságban. Hogy is állunk ezekkel a borzalmas cselekedetekkel? Egy bizonyos: mi itt vagyunk és a Vreme Beogradban van. Ami itt van és ami itt nincs, arról mi föltétlenül többet tudunk, mint a Vreme. Van-e itt mindennapos kémkedés, törrel és ekrazitál fölszerelt összeesküvés, tartunk-e fenn érintkezést a Marsban lakó fascistákkal s vannak dróttalan táviró állomásaink, amelyek segítségével néhány elektromos hullámon keresztül tájékozathatjuk a Saturnuson lakó őslényeket a Vreme politikai hadállásairól? Mi szívünkre tesszük kezünket és némi sajnálkozó megvetéssel tekintünk a Vreme lélekmérgező munkája felé, amely legújabbán Subotica katolikus papságát illeti gyanúval. A meggyanusítottak bizonytalansággal nem szorulnak védelemre, de ezzel a gonosz szándékkal és lélekrontó munkával összefüggésbe kell hoznunk azokat az elszomorító eseményeket, amelyeknek az utóbbi időben Subotica a színhelye. Suboticán tetteleg inzultáltak egy katolikus papot, s egy másikat az istentisztelet bemutatása alatt értek olyan sértések, amelyek nem bírják el a nyomdafestéket. Vajon milyen program kifejtését lássuk a Vreme lankadatlan uszításában? A választójog és az iskola elvétele, a földreform igazságtalan intézkedései után most a katolicizmus van soron. Mi látunk. De lát-e a kormány? A Vreme ebben az uszító munkájában nem áll egyedül. Vannak lapok és vannak társadalmi intézmények, amelyek talán jószándékkal, de föltétlen szerencsétlen kézzel élesítik ki itt a nemzeti ellentéteket. A dolgok végső fejleményei fogják megadni a választ: van-e erre itt szükség? Nagyon hálátlan szerepre vállalkozott ezuttal a Vreme, mert ebben a semmiesetre sem taktikus aknamunkájában aligha fogja valaki támogatni.

A parlament utolsó ülése

Nagy érdeklődés — A királyi kézirat — Az új választás

Beograd. A nemzetgyűlés mai ülését igen nagy érdeklődés előzte meg. Délután három órakor már nagy néptömeg jött össze a parlament épülete előtt a kapun át azonban már csak keveset engedtek be, azokat, akiknek már előbb beszerzett belépő jegyeik voltak.

A két év óta élő parlament elparentálását oly érdeklődéssel kísérték, mint egyetlen ülést sem. A legviharosabb parlamenti napok idején sem volt annyi kíváncsi és néző a parlamenten kívül meg belül mint ma. A nagyközönség eme megmozdulása nem hatott el a képviselőházig, mert ma sem volt sokkal több az ülésteremben, mint más közönséges napon. Némelyek számára úgy látszik keserű falat a házfelosztás, amely egyértelmű lesz a honatjai méltóság megszüntével, ezért inkább távol maradtak, mert saját temetésükön még sem akartak résztvenni.

A parlament ülését Lukinics Ede elnök fél öt órakor nyitja meg. Először az ellenzék vonul be az ülésterembe; a demokraták az ellenzéki pártokkal együtt jönnek és bezárják a sort. Néhány perc múlva feltűnik a jobbközép ajtójában Pasics ösz szakkála. Frissen lép be a terembe semmi fáradtság nem látszik rajta és sietve megy helye felé, kezében viszi a királyi kéziratokat. A miniszterelnököt a kormány többi tagját és a radikálisok követek. A képviselők hamarosan elhelyezkednek és a ház titkára felolvassa a múlt gyűlés jegyzőkönyvét.

Agatonovics (demokrata) szót kér, amit elnök meg is ad. Hangosan beszél, hogy még a hihetetlenül rossz akusztikájú parlamentben is meghallja mindenki. A jegyzőkönyvhöz szól hozzá, amely nem fedi a tényeket. Az elmúlt ülésen a rokkantak kiküldöttei is a teremben voltak és az egyik közbekiáltott:

— A rokkant kérdést sürgősen el kell intézni. Ennek nyomát sehol sem látja. A kormány bűnös könnyelműséggel kezeli ezt az ügyet amelynek elintézése a legsürgősebb feladat. (Nagy taps az ellenzéken.)

Lázics Vojislav (agrárpárti) szóval fel ezután és tiltakozik a ház felosztása ellen. A kormány csak a maga anyagi hasznát tartja szem előtt és nincs tekintettel az ország érdekeire. A legfontosabb kérdések, a földreform és rokkantkérdés ismét halasztást szenvedtek a ház felosztása miatt. (Az ellenzék tapsol, csak Pribicevics nem.)

A titkár ezután felolvassa az ukázt a volt Pasics kormány felmentéséről és az új kormány kinevezéséről.

Pasics miniszterelnök felolvassa az ukázt a jelenlegi parlament feloszlatásáról és a nemzetgyűlési választásoknak március 18-ra történt kiírásáról.

Ezzel a parlament ülése véget ért. A képviselők lassan mind elhagyták az üléstermet. Látszott rajtuk, hogy nehezen válnak meg tőle, némelyik vissza is fordult, hogy megnézzék magának azt a termet, ahol 25 hónapig intézte az ország sorsát jól vagy rosszul. Ki tudja, hogy miként látja viszont megint ezt a termet, régi helyéről-e, vagy pedig mint egyszerű néző a karzatról?

Mindenki érezte, hogy az ország történetében az elnöki bucsuszóval egy fejezet zárult le, hogy eredményes volt-e a munka és hogy az országnak hasznára vált-e, azt állapítsa majd meg a történetíró. Mi még nagyon is benne vagyunk abban a küzdelemben, politikai harcban, amelynek végét jelenti a ma felolvasott királyi kézirat s így talán némileg elfogultak lehetnénk kortársainkkal szemben.

A horvát blokk és az új kormányzat

Beograd. A demokrata pártban nagy elégedetlenséget keltenek a Zagrebból érkező hírek, amelyek a blokk magatartásáról szólnak az új kormányval szemben. Különösen az Obzorban közölt cikk, amelyet az alábbiakban közlünk, okozott nyugtalanságot.

Ha az új kormány kompromisszum alapra helyezkedik, az a kérdés, melyik politika lesz erősebb: Proticsé vagy Pasicsé. Ha a jelek nem csalnak, akkor a külpolitikában Pasics, a belsőben Protics lesz a mérvadó és ha ez tényleg így lesz, akkor a helyzet így alakul: Protics a régi rendszerrel szemben az új választások híve és a horvátokkal történt megegyezés

alapján az alkotmány revíziója mellett van. Éppen ezért, amint azt követelik a horvát blokknál, éppugy megfontolandó a másik álláspont is. Ezenkívül a horvát blokknak nem volna oka, hogy az új kormánnyal szemben ellenzékbe menjen, ha a megbeszélések szerint nem kellene engednie az alkotmányrevízió tekintetében és ha ebben a kérdésben megegyezést remél, akkor a kormányban való részt nem vételnék a legfőbb indoka el van hártva.

Az Obzor fenti cikkének hatása alatt Davidovics és Pribicevics nagyon közelednek egymáshoz és demokrata körökben valószínűnek tartják, hogy a két vezér meg fog egyezni

A muzulmánok belépnek a kormányba

Beograd. Pasics ma ismét tárgyalt a muzulmánok képviselőivel, a jelek szerint eredményesen. Most már valószínűnek látszik, hogy a muzulmánok belépnek a kormányba és a kereskedelmi tárcát fogják megkapni.

Mig a muzulmánokkal sikerült a megegyezés, addig a szlovén kmétpárttal nem. A szlovén pártok nem lépnek be a Pasics kormányba, mert szabad kezet akarnak a választásokra.

Az új horvát tartományi főnök

Beograd. A minisztertanács mai ülésén Pasics miniszterelnök felolvasta az ukázokat, amelyeket a parlamentben olvas fel, majd az összes miniszterek is aláírták a királyi kéziratokat. A szükséges hitelek megszavazása után a felmentendő és újonnan kinevezendő főtitkárkérdésével foglalkoztak. Erre vonatkozólag teljes megegyezés jött létre a kormány tagjai között. A belügyminiszter helyettese Trifunovics lesz a horvát tartományi főnök pedig Cavalieri.

Lassan haladnak a béketárgyalások

A törökök engedményei a tengerszorosok kérdésében

Lausanne. (Eredeti távirat.) Curson a francia meghatalmazott előtt kijelentette, hogy Franciaország iránti barátságából hajlandó lemondani azon nemzetközi szokásról, hogy a békeszerződések angol és francia nyelven fogalmaztassanak és beleegyeznek abba, hogy a lausannei békeszerződést csak francia nyelven szövegezzék meg.

Az angol sajtó, a konferencia mostani helyzetével foglalkozva, általában remél, hogy Törökország elfogadja a szövetségesek feltételeit. A „Times” szerint Törökország vagy megtalálja az utat a boldogulás felé, vagy öngyikóságot követ el. Törökország egyetlen reménye a nyugati hatalmak és Amerika támogatása. — Ezeket elveszíti, ha a konferencia félbeszakad. A „Daily Chronicle” szerint a szövetségesek, máris tulsok engedményt tettek a törököknek.

Csicserin támadása a Népszövetség ellen.

Csicserin a tengerszorosok kérdésében folytatott vita során kijelentette, hogy Oroszország, Ukrajna és Georgia nem ismerték el és nem fogják sohasem elismerni a Népszövetséget, mert annak statutumai teljesen elfogadhatatlanok, Oroszország, Ukrajna, Georgia, az Egyesült Államok, Németország és más államok nem tagjai a Népszövetségnek, mely tulajdonképpen csak bizonyos hatalmak szövetsége és így a tengerszorosok kérdésében reáruházott feladatokat nem oldhatja meg. Nincsen azonban kifogása más jogkörrel felruházott, más szervezettel bíró nemzetközi bizottság ellen, melyben Németországnak is képviselve kell lennie.

A tengerszorosok kérdése.

A konferencián a helyzet igen változatos. A török delegáció egyik tagja azt mondta, hogy ha december 20-án délután 5 óráig a török javaslatokat a tengerszorosok kérdésében nem veszik figyelembe, félbeszakítják a tárgyalásokat. Az oroszok kijelentik, hogy a szövetségesek őket szándékosan kikapcsolják a tárgyalásokból, hogy a megegyezés lehetőségének elejét vegyék. Ilyen körülmények között Oroszország a tengerszorosokra vonatkozó szerződést nem írhatja alá.

A török delegáció egész éjjelen át tanácskozott a tengerszorosok ügyében a szövetségeseknek adandó válaszlól. A konferencia I. bizottsága negyed öt óra körül újra összeült. A tárgyalások eredménye ismeretlen ugyan, de Curzonnak a sajtó számára tett nyilatkozatai szerint kedvező megoldás várható. A törökök rendkívül megértő magatartást tanúsítottak a tárgyaláson, az oroszok pedig csendben végighaligatták.

A kisebbségek kérdésével foglalkozó albizottság mai tanácskozásán hosszabb vita után a törökök beleegyeztek a kisebbségek felszabadításába, de újabb nehézségek támadtak a „faj” szó értelmezése körül. A kapitulációk kérdésében sem egyeztek meg a törökök hajthatatlansága miatt. Utóbbi kérdés végleges döntés céljából a bizottság plenáris ülése elé kerül.

A tengerszorosok ügyében tegnap délután meglepő fordulat állott be. Izmed kijelentette, hogy a törökök a kereskedelmi hajók átkelése ügyében egyetértenek a szövetségesekkel. Ragaszkodnak viszont ahhoz, hogy Gallipoli félszigeten helyőrséget tarthassanak fenn, melyek nagyságát a szövetségesek állapítják meg. Követelik még az állomáshajók rendszerének megszüntetését és a tengerszorosok bizottsága jogkörének korlátozását. A bizottságnak csak be- és kijáró hajókat kelljen ellenőrizni. Végül követelik Lemnos és Samothrake szigetek önkormányzatát és a görögöknek a tengerszoros-bizottságból való kirekesztését. Curzon meglepéssel állapította meg, hogy a törökök elfogadják a szövetségesek tervezetének általános irányelveit és hogy kifogásaik inkább csak a végrehajtásra irányulnak. Gallipoli félsziget helyőrségére vonatkozólag a megegyezés lehetséges, hasonlóképpen az állomáshajókra nézve is, mert a törökök aggodalma itt alaptalan. Barrére megállapítja, hogy a törökökhöz intézett tegnapi felszólalása nem volt hiábavaló, mert olyan lépés történt előre, mely e kérdésben általános megegyezésre vezethet.

A törökök kijelentették, hogy az engedményekben a lehető legmesszebbre mentek. Ha a szövetségesek továbbra is ragaszkodnak álláspontjukhoz, akkor a megegyezés lehetetlen.

Tudnivalók az új választásokról

Ki választhat és ki választható? — Hány képviselőt választ a Vajdaság?

(Saj. tud.) A jelenlegi parlamentnek ma történt felosztásával és az új választásoknak 1923. március 18-ára való kiírásával lezárult a jugoszláv politikai élet egy érája. A politikai érdeklődés középpontjába ma az új választások kérdése jutott, mert ezeken fog eldőlni az eljövendő rezsim sorsa. Mi magyarok, az eddigi jelek szerint a választásokon nem vehetünk részt. Semmivel vagy alig indokolt önkényes rendeletek elvették a választójogunkat alkotmány, törvény dacára s igen kevés a remény, hogy ezt még az új választások előtt megkapjuk. Jugoszlávia 600.000 magyarja és ugyanannyi németje ma még nem tudja biztosan, hogy három hónap múlva, a választások alkalmával, résztvehet-e azokon, beleszólhat-e a saját ügyei intézésébe. Ez a beográdi hatal-

masoktól függ, akik eddig azonban igen kevés megértést tanúsítottak minden kisebbségi követeléssel szemben.

Bár a magyarság választójoga még biztosítva nincsen, mégis szükségesnek láttuk, az ügy közérdekűségére való tekintettel, az alkotmány és a választási törvény legfontosabb intézkedéseit, közönségünknek tájékoztatásul közölni. Az alkotmánynak és a választási törvénynek legfontosabb rendelkezései a következők:

Ki választhat?

A nemzetgyűlést a képviselők alkotják, akiket a nép általános, egyenlő, közvetlen és titkos szavazás útján, a kisebbségek képvisellete mellett választ.

Minden 40.000 lakos egy képviselőt vá-

laszt. Ha valamely választókerületben ezen felül még 22.000 lakos lakna, ezek is választanak egy képviselőt.

A nemzetgyűlést négy évre választják.

Választójoga van minden született és honosított állampolgárnak, aki 21. életévét betöltötte. Aktív és szolgálaton kívüli katonatisztek, szolgálatban levő altisztek és katonák, nem választhatnak és nem választhatók.

Választójoguk nincsen azoknak sem, akik börtönre lettek ítélve, akik polgári jogukat még nem nyerték vissza, akik gondnokság alatt állanak.

Ki választható?

Képviselővé választható mindenki akinek választójoga van, arra való tekintet nélkül, vajjon a választók névjegyzékébe be van-e vezetve, ha a következő feltételeknek megfelel:

1. Ha 30 életévét betöltötte.

2. Ha nemzeti nyelven beszél és ír.

Állami szállítók és vállalkozók nem lehetnek képviselők.

Rendőri, pénzügyi erdészeti és agrárreformügyi tisztviselők nem jelölhetők képviselőknél, kivéve, ha egy évvel a választás kiírása előtt elhagyták hivatalukat. A többi köztisztviselők, nem jelölhetők hivatali illetékeségi kerületük választókerületében. Képviselővé választott tisztviselők szolgálaton kívüli viszonyba helyeztetnek.

Aktív és szolgálaton kívüli miniszterek és egyetemi tanárok jelölhetők és megválasztásuk esetén megtartják hivatalukat.

A választókerületek

A nemzetgyűlésnek 313 képviselője van, melyek így oszlanak meg.

Szerbia és Délszerbia	112
Bosznia és Hercegovina	48
Horvátország	66
Szlovénia	25
Dalmácia	16
Vajdaság	34
Montenegró	7
Beograd	2
Zagreb	2
Ljubljana	1

A Vajdaság területén a képviselők így oszlanak meg:

a pancsevoi és belackvai törvényszékek területén 313.790 lakos választ 8 képviselőt;
a kikindai és becskereki törvényszékek területén 277.258 lakos választ 7 képviselőt;
a szuboticei törvényszék területén 233.647 lakos választ 6 képviselőt;
a noviszádi törvényszék területén 242.991 lakos választ 6 képviselőt;
a szombori törvényszék és Baranya területén 282.634 lakos választ 7 képviselőt.

Hogy történik a választás?

A választásokon az egyes listákkal vesznek részt. Minden párt annyi jelöltet tartozik megjelölni a listán, ahány betöltendő mandátum van az illető kerületben. A szavazás titkos. Minden szavazó megjelenik azon a választóhelyen, amelyhez tartozik és ott igazolva választójogosultságát, leszavaz. A választás eredményét nem a kapott szavazatok abszolút nagy relatív többsége alapján állapítják meg, hanem az egyes listákra eadott szavazatok arányában. Minden listáról annyi képviselő kap mandátumot, amennyi a leadott szavazatok arányában az illető listát megilletik.

Mire készülnek a magyar fascisták?

London. (Eredeti távirat) A Daily Telegraph szerint a magyar fascisták elhatározták, hogy Friedrich István vezetésével küldöttséget menesztenek Angorába abból a célból, hogy ott tárgyalásokat folytassanak a Kemal pasával való együttműködésről. Az angol lap szerint azon az értekezleten, melyen ezt elhatározták, résztvett gróf Apponyi és Belitska is. Friedrichnek ezenkívül számdéka Rómába is menni, hogy Mussolinivel tárgyaljon. A Magyar Hírlap szerint ezen kalandos hír minden komoly alapot nélkülöz.

A fascista milícia

A fascizmus, mely má már nem csak Itáliában, de világszerte fogalommal lett, fegyelmességében olyan hatalmi tényezővé vált, amely a háborúból győztesen, de tépetten és elgyengülve kikerült Itáliát a belső ellenség a vörös rém karmai közül kiszabadította. — Alig néhány főből állott az az elszánt kis csapat, amely a már kolosszussá dagadt szociálkommunizmussal az életre-halálra szóló küzdelmet felvette. Csupa intelligens ember — harctérről visszatért és leszerelt katonatiszt képezte a fascista szervezet magját, amely négy évi viharban megszilárdulva és megacélosodva terebélyes, hatalmas fává nőtt. — Csak az Istenben és saját karjukban bíztak, amikor a bolsevizmus kapuit döngetni kezdték — mert az egymást követő kormányok tehetetleneknek bizonyultak.

Amikor már Itáliának jóformán minden városában vörös lobogó lengett a város — és községházak homlokzatain, amikor a vörös színtől megvadult tömegek katonatiszteket vetkőztettek meztelenre és botozták végig az utcákon, hadirokkantakat és bénákat pófoztak csak azért, mert mellükön érdemrend csillogott, vonatokat állítottak meg és megtiltották, hogy azon egyenruhás katonák utazhassék, gyárakat és birtokokat kommunizáltak stb. — a fascista tartották oda melleiket a dühöngő áradatnak, száz száma hullottak el a véres csatákban.

Négy év sem kellett és a fascizmus eljutott oda, ahová az olaszországi szocializmus huszonötévi agitálás és taktikázás után sem ért el. Hogy mennyiben volt létjogosultsága egy alkotmányos államszervezet keretén belül egy ilyen különálló és többek szerint pártpolitikai vagy egyéni érdekeket szolgáló katonai szervezetnek, arról kár volna vitába bocsátkozni: — a rendkívüli körülmények teremtették ezt meg. A fascizmus katonai szervezetsége megnyilvánulását a legutóbbi nápolyi fascista kongresszus alkalmával is láttuk. — Több mint 30.000 katonailag képzett organizált és felfegyverezett feketeingest összpontosítottak — ahol jóformán minden fegyvernem képviselve volt.

A fascista milícia organizálása majdnem azonos az olasz reguláris hadseregével, ami érthető is ha meggondoljuk, hogy ennek szervezői kivétel nélkül voltak hivatásos és leszerelt tartalékos tiszték. A főparancsnokok között például ott látjuk De Bono nyugalmazott tábornokot, aki ellen a nápolyi fascista szemle alkalmából vizsgálatot akartak indítani, mert még a hadsereg kötelékébe tartozott, amikor már a fascista főparancsnokságban a milícia szervezését irányította.

A fekete inges hadsereg tagozódása a régi római katonai elnevezéseket alkalmazza. Feloszlik légiókra, cohorsokra, manipulusokra s ezenkívül csoportokra, ezek az úgynevezett „gruppi di fascisti“, melyeknek tetteiről a véres csatározásokról szóló hírlapi krónikák nap nap mellett beszámoltak. Egész Itália 12 fascista körletre, u. n. zónára van felosztva, amely zónák élén egy-egy főfelügyelő áll. Ez egyúttal egy légió parancsnoka is. Az egyes rangok elnevezése ugyanaz, ami a hadseregben — mivel rendszerint mindegyik fascista tiszt, illetve parancsnok megtartja a hadseregben előzőleg viselt rangját. A rangjelzést a karon viselik, még pedig az előírásos feketeing mindkét kezélőjén, ha a hadseregben más rangot viselt, úgy az a válszalaggal van feltüntetve. Ruházatuk fekete nyakkendővel, vagy tekeres gamasli-val, a fejen fekete fez, hosszú zsinóron lógó bojtjal, épen olyan mint a balsagliरिकé kaszárnyai szolgálatban. Itt lehet megemlíteni, hogy vannak csoportok, melyek a feketeing mellére himezett halálfejet viselnek megkülönböztetésül és kuriozitás kedvéért azt is megmondhatjuk, hogy állandóan háromhetes borostás képpel járnak-kelnek ezek az u. n. „miserabili“, a mindenre elszántak, akik az életet nem becsülik többre egy cigarettacsutkánál, de ha arra kerül a sor, nagyon drágán adják.

A bátorság, mi több a halál-megvetés bebizonyítottan első erénye a fekete ingeseknek. Nincs nap, hogy az ember fascistahalálról ne olvassa a lapok krónikáiban. Legenyhébb fegyverzetük, amelyet állandóan hordanak a „randello“ füttyös, ha ütközetbe mennek, ka-

rabélyal, vagy pisztollyal, törrel és kézigránáttal szerelik fel magukat. A használatos vezényszavakat szintén a katonaságtól vették át ép úgy, mint a legtöbb kürtjelet. Nem laknak kaszárnyákban, mert hiszen szabad óráiban a fascista békés polgári foglalkozását üzi, de alarm esetén egy vagy két óra alatt menetkészen áll a kijelölt csoport. Csapatukat teherautókon a legnagyobb gyorsasággal szállítják egyik helyről a másikra, vagy nagyobb tömegekben külön vonatokat vesznek igénybe. Így például a Mussolini kormány linevezése alkalmából mintegy 100.000 embert összpontosítottak Róma körül, s miután díszmenetben vonultak el a király előtt, különvonaton tértek vissza állomáshelyeikre.

A fascista milícia zömét a gyalogság képezi, ezen kívül vannak lovas és kerékpáros osztagai, vonatcsapatok, gépfegyveres szakaszok. mi több, van tüzérség és repülőosztag is, amint ez a nápolyi nagy csapatszemle leírásából is látható volt. Pontosán kidolgozott szolgálati és fegyelmi szabályzata is van a fascista hadseregnek és az egyes parancsnokságok épen úgy, mint a főparancsnokság rendszer napi parancsok által szabályozzák a szolgálat menetét. Fegyelmességben talán túl tesz a reguláris hadseregen is. — Ebben a tekintetben a bámulatos tömegorganizáció és fegyelmesség vagy ha úgy tetszik a tömeg szuggesztív rendkívüli hatásának iskolapéldájául tekinthető, ha meggondoljuk, hogy az olaszt mindenki úgy ismerte, mint akinek a természete a fegyelmet sohasem bírta bevenni.

Most hogy a Mussolini-kormány hatalomra jutásával a fascizmus egyik közelebbi célját elérte, a terv első részét megvalósították, egy másik nem kevésbé súlyos probléma

vár megoldásra és ez az a nagy kérdőjel, hogy mit tegyenek a fascista miliciával, mely sokkal több érdemet szerzett szolgálataival és sokkal több erkölcsi erőt képvisel. Semhogy azt márol-holnapra eliminálhatnák. A fascizmus vezetésére tehát nagy feladat vár a közeljövőben. Az a terv merült fel a közelmúltban, hogy a fascista miliciát a létesítendő premilitaris és postmilitaris helyi organizációk kereteivé fogják átszervezni és így a hadsereg mellett egy jól fegyverezett és katonailag képzett honvédelmi intézménynek vetik meg alapját s így a fegyverben álló államgondolatának megvalósításához egy lépéssel közelebb jutnak. Ilyen értelemben magyarázható Mussolini intenciója, melyet már ki is fejtett Diaz hadügyminiszter e őtt, hogy t. i. a reguláris katonaság és a feketeingesek összeolvastásával egy egységes hadsereget teremtsenek meg. A két fegyveres erő unifikálása kölcsönösen jó hatást gyakorolna egymásra, mert míg az egyik a permanens fegyveres készenlét szolgálatában áll, a másiknak nevelő és előkészítő feladata volna és már képzett és hasznavehető anyagot adna az állandó hadseregnek.

Más részről oly vélemények is láthatók — különösen fascista körökben — hogy formálják át a miliciát egy tornász és sport-szövetségnek megfelelő, félig-meddig állami intézménnyé, de maradjon meg a fascizmus keretei között és annak speciális érdekeit is szolgálja. Nem utolsó terv az sem, amely szerint a feketeingesek átmennének a reguláris hadsereg kereteibe — ezek képeznek a permanens fegyveres erőt — s ezzel párhuzamosan a premilitaris kiképzésre központokat létesítenének, ahol a fegyveres szolgálatra alkalmas tömegeket minden szükség esetére készenlétben tartanák.

Tovább folynak az irországi harcok

Dublin. (Eredeti táv.) A haditörvényszék ma két embert végeztetett ki azok közül, akik a déli és nyugati vasutakon vonatkisiklásokat, sinfelszaggatásokat és vonatkirablásokat idézték elő.

Az irországi zavargások tovább tartanak. Dungalnál elvágták a táviróvonalakat. A motorpóstát feltartóztatták, a csomagokat átkutatták és cenzurabélyegzővel látták el. A grófságok helyén rablótámadások voltak. Black Sion közösségben a republikánusok kifosztották a

házakat és üzleteket és számos helyen erőszakoskodtak. Garry képviselőre és családjára rágyújtották a házat. Több hidat a levegőbe röptettek, az országutakat elzárták. Mult éjjel meglepték a callani thomasi, towni és mullinawati kormánycsapatokat, a katonákat elfogták, a kaszárnyákat pedig felgyújtották. A kormánycsapatok egy löszergyárat fedeztek fel, mely nagymennyiségű bombát és gépfegyvert tartalmaz. Dublinban aránylag csend van.

Megválasztották Lengyelország új elnökét

Varsó. (Eredeti táv.) Ma délben a szejrú ülésen a meggyilkolt Narutowicz helyére Wojstjehorosky Szaniszlót, a baloldal jelöltjét választották meg köztársasági elnöknek. A leadott 519 szavazattól Wojstjehorosky 289, ellenjelöltje Morawsky pedig 211 szavazatot kapott.

Wojstjehorosky a választást elfogadta, és este 7 órakor esküt tett az alkotmányra és már át is vette hivatalát.

Az új elnököt az 1898-i lengyel lázadás alkalmával száműzték Lengyelországból. Párisba költözött ahol mint nyomdász talált megélhetést. Amikor az orosz kormány követelésére Franciaországból is kiutasították Londonban telepedett le. Titokban visszajött Varsóba ahol közreműködött a lengyel szocialistapárt megalakításában. Az 1905-i forradalom idején azonban nem értett egyet a párt radikális irányával és ezért kilépett. Ezután a szövetkezetek szervezésével foglalkozott, melyeknél szép sikereket ért el. A háború elején átvette Varsó közlekedési ügyeinek vezetését, a német hadsereg bevonulásakor azonban otthagya szülővárosát és Oroszországba ment. 1918-ban tért vissza Var-

sóba, ahol megválasztották képviselőnek. 1919-ben Paderevszky kabinetjében belügyminiszter volt. Az utóbbi időben a lengyel néppárthoz közeledett s ennek jelölésének köszönheti az államfővé történt megválasztását.

Narutowicz gyilkosainak ügyét december 29-én tárgyalja az esküdtbíróóság.

A szövetségek a görög kormány távozását követelik

Bécs. (Eredeti táv.) Az United Telegraph szerint lord Curzon kezdeményezésére a szövetségek az atheni kormányhoz demarsot szándékoznak intézni, melyben az Unio is részt vesz. A hatalmak a demarsban közölni fogják a forradalmi katonai kormánnyal, hogy szükségesnek tartják visszalépését és követelik, hogy helyét egy fedhetetlen kormánynak adja át, mert a hatalmak nem irnak alá egy olyan békeszerződést, melyet a mostani görög kormány is aláírna. A lausannei konferencián bizonyosra veszik, hogy az atheni kormány rövidesen távozik.

HIREK

NEM SZALLNAK UTANAD

En most letörölöm könnyemet
Engem már nem látsz sírni
Ajkam sóhajra sohasem
Csak dalra fog kinyitni
S e dal nem lesz már szomorú,
Mélységes sötét bánat
Dalok, hogy átöleljenek,
Már nem szállnak utánad.

Lehet egy akácok kis ház,
Nyaranta széna illat,
A mandulák piros virága,
Feléleszti a multat.
Akácok kis ház tájékán
Majd behunytt szemmel járok
De hogy tépjem szét a régi képet?
Mit behunytt szemmel látok.

Dr. Zs. J-né

Kabinetfőnök változás a belügy-minisztériumban. Beogradból jelentik: A kormányváltással járó tisztviselői kicserélések nemcsak a vidéki közigazgatási hatóságoknál, hanem az egyes minisztériumok vezető állásaiban is megkezdődnek. Így a belügyminisztérium eddigi kabinetfőnökét, Krisztics Viktort, az új kormány állásától felmentette és helyére Todorovics Ráda eddigi igazságügyminisztériumi felügyelőt nevezte ki. Az új kabinetfőnök már át is vette hivatalát.

A hivatalos tél. A váratlanul beköszöntött enyhe időjárásra való minden tekintet nélkül ma délután 3 óra 57 perctől kezdve hivatalosan tél van.

Üzletzárás Karácsonykor. A kereskedelmi- és iparkamara közlése szerint folyó hó 24-én vasárnap az összes üzletek nyitva tarthatók déli 12 óráig. Hétfőn folyó hó 25-én, Karácsony első napján az üzletek egész napon át, kedden folyó hó 26-án, Karácsony másodnapján pedig, csak délután tartandók zárva.

Halál favágás közben. Futakról írják: Beck Konrád favágó a futaki erdőben fákat döntögetett. Egy kidőlt fa a fejére esett és súlyosan megsebesítette. Azonnal beszállították a futaki kórházba, ahol meghalt.

Tűz a Darányi-telepen. Csütörtökön délben Kiss András vasuti kalauz lakásában tűz ütött ki, amely nagy kárt okozott. Kiss András kalauz éppen szolgálatban volt. Otthon csak a felesége tartózkodott, aki, eddig ismeretlen okokból, valószínűleg pillanatnyi elmezavarban, meggyújtotta a szobájában levő kő szekrényt, az ágycsákot, ágyneműt és a többi butorokat. Ezután gondosan bezárta az ajtót és a szomszédságban lakó anyósához ment. Viselkedésében semmi gyanús nem volt, úgy, hogy szörnyű tettét környezete nem is sejtette. Mikor a lakók a tüzet észrevették és lármát csaptak a butorzat legnagyobb része már lángokban állt. Egy közelben lakó lovasrendőr és Peikert Ferenc tűzoltóparancsnok eloltották a tüzet. Az ő önfeláldozó munkájuknak köszönhető, hogy a tűz nem terjedt tovább. A kár körülbelül 10.000 dinár. Elégett 5 darab 100 dináros és egy 1000 dináros leszakított negyedrésze. Az asszony, aki a szerencsétlenség okozója, valószínűleg elmebeteg állapotában követte el tettet. Kórházi kezelés alatt is állt.

Hirdetmény. Felhívatik Klein Emma, aki nővérének Schlesinger Ellának, Szegedről Novisadra utazása érdekében adott be kérvényt a belügyminisztériumhoz, jelentkezék a 9883/1922. úgyszámra való hivathozással a városi rendőrfőkapitányságnál. (Városháza, 4. számú szoba.) Novisad, 1922. december 15. Banjanin Jovan, rendőrfőkapitány.

Tovább tartanak a kommunista-fascista harcok Olaszországban. Turinből jelentik: A kommunista-fascista harcok egyre tartanak. A fascisták tegnap elhamvasztották a munkáskamara épületét. A kommunista és szocialista vezérek üldözése tart. A fém munkások titkárat megsebesítették. Cuncio kommunista képviselő holttestét az utcán találták meg. Mára idevárják Devechi fascista főparancsnokot. A csatározásoknak eddig hét ember, legnagyobb részt kommunista vezér, esett áldozatul.

Kísérelje meg a „Caruso” cukorkát és azonnal meg fog győződni hatásáról.

Huszórás késéssel érkeznek a táviratok

Milyen körülmények között teszik meg egy távirat, amíg Budapestről Novisadra ér?
A Novisad—becskerek-i vonal

(Saját tudósítónktól.) Mindenki előtt emlékeztetéseket még a portorosei konferencia határozatai, amelyek többek között közvetlen telefon- és táviróösszeköttetéseket létesítettek az utódállamok fővárosai, így többek között Budapest—Beograd, Budapest—Zagreb, s mint közbelső állomás, természetesen Budapest és Novisad között is. A tanácskozásokon szakértők vettek részt, s az utódállamok gazdasági életének képviselői, akik az összes államokat egyképpen érintő kérdésekben csak olyan határozatokat hozhattak, amelyek az egymáshoz való közzeledés jegyében születtek meg. A portorosei praktikus határozatokat azonban eltemette a politika. Az egyezmény papíron maradt, s hiába volt minden sürgetés, azok végrehajtását a kormányok kölcsönös bizalmatlankodásával mindaddig sikerült megakadályozni. A tervezett közvetlen vonal helyett ma minden nappal komplikáltabbá, egyben hasznavehetetlenebbé válik a táviróforgalom az utódállamok között.

Megtörténik, hogy a Budapestről Novisadra indított táviratok husz óra alatt érkeznek ide.

Ezt a panaszt elsősorban nem a sajtó emeli. Tudunk ugyan bizonyos rendelkezésekről, amelyek a hírlaptáviratoknak, ugyanúgy a hírlapi telefonbeszélgetéseknek első helyet biztosítanak más beszélgetésekkel és más táviratokkal szemben, de nem csodálkozunk azon, hogy ez a megkülönböztetés szintén teoriában marad. Ez a panasz a közönség egyeteméé, amelyet hasonlóan érzékenyen sújtanak az e téren tapasztalható anomáliák. Van számtalan kereskedelmi ügylet, amelyek sikeres lebonyolításához sokszor elengedhetetlen az idejekorán érkező távirat. A kereskedelem nem tud tájéko-

zódni, miután az ilyen távirószolgálat csak 48 órák késéssel teszi lehetővé a tőzsdei zárlatok közlését. A magánosokat hasonlóképpen elégti ki a pósta.

A Budapestről Novisadra indított táviratok első fővevő állomásaként eddig Beeskerek szerepelt, amely túlléve halmozva munkával, természetesen csak óriási késéssel továbbbithatja az érkező táviratokat, amelyeket eddig közvetlen leadtak Novisad ak. Ilyen rendszer mellett 6—8—10 óra alatt érkeztek meg a táviratok Novisadra, sőt a kevésbé forgalmas napokon az is megtörtént, hogy egy budapesti távirat egész normálisan, másfél óra alatt érkezett ide. Nem tudni mi okból, néhány hét óta Beogradon keresztül érkeznek a táviratok. Ezzel a rendszerrel aztán sikerült is 24 órára felszűkíteni az érkezési időt. Nem tudjuk, hogy az illetékesek mely okok készítették erre az intézkedésre, annyi bizonyos, hogy ez a közönség köréből a legnagyobb elégedetlenséget váltotta ki. Lehet, hogy rossz a Beeskerek—Novisadi vonal, de annak kijavítása nem vehet heteket igénybe. Ha ez az intézkedés csupán centralizáló célokat szolgál, akkor ajánljuk a postaügyi miniszter urnak, hogy a Budapestről Novisadra irányított táviratokat Nis és Kotoron keresztül irányítsa ide. Mert ha az a sürgöny csak 24 óra alatt érkezik ide, akkor már nyugodtan késhet 48 órát is.

A táviróforgalomban uralkodó türehtelen állapotokat jellemzi a „Deutsches Volksblatt” mai közleménye is, mely szerint egy vasárnap Zombolyán címére feladott táviratot csütörtökön, 85 óra múlva kapott csak meg. Zombolya—Novisad személyvonaton 8 óra, gyalog valamivel tovább tart, távirat pedig 85 óra...

A szrbobrani iparos ifjuság folyó évi december 26-án, Karácsony másodnapján és 31-én, Szilveszter estjén az ipartestület dísztermében táncvigalommal egybekötött műkedvelő színelőadást rendez. Színe kerül Tóth Ede 3 felvonásos népszínműve: „A kintornás család”.

„Snejder Fáni” — becsületsértés. Mulatságos asszony-pereskedés epilógusa folyt le a kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa előtt. Schwartz Mihályné és Polónyi Gézané kolozsvári asszonyok valamin összekülönböztek és veszekedés hevében Polónyiné így szólt Schwartznéhoz: „maga Snejder Fáni!” Schwartzné becsületében érezte magát sértve és heperelte Polónyiné, akit a járásbírósg el is ítélte kétszáz lei pénzbüntetésre. Fellebbezés folytán az ügy a törvényszék büntetőtanácsa elé került, amely most tárgyalta a pert. Az alperes ügyvédje azt vitatta, hogy sem a „Snejder”, sem a „Fáni” kifejezés nem foglal magában becsületsértést, tehát a kettő összefoglalva és valakire alkalmazva sem lehet sértő. A felperes ügyvédje viszont kijelentette, hogy a „Snejder Fáni” név igazi tartalma pornografikus, tehát az mélyen sérti Schwartzné női becsületét. A törvényszék is Schwartznének adott igazat és a járásbírósg ítéletét helybenhagyta.

Ma napolják el a magyar parlament üléseit. Budapestről jelentik: A magyar parlament üléseit ma január 7-ig elnapolják. A szünet utáni első ülést január 8-án fogják megtartani.

Köszönetnyilvánítás. A beltéri és rókusi állami elemi népiskolák tanítói és növendékei ezton fejezik ki köszönetüket Klein Jenő ur rőtös és divatárú kereskedő urnak, aki önkéntes adományokat juttatva az összes iskolák növendékeinek, a fenntemelt két iskola 20 szegénysorsu növendékének adományozott harisnyákat és sapkákat.

Elsőrangú saját termésű ujbort (rampás) literje 6 és fél dinár a Wagner Testvéreknél.

Tovább szervezkednek a német monarchisták. Hamburgból jelentik a Délbácskának: A köztársaság védelméről szóló törvény megalkotása óta a monarchisták összejöveteleiket titokban, magánemberek lakásain, irodákban tartják. Mult éjjel az egyik hamburgi gyár irodájában a rendőrség letar-

tóztatott 25 egyént. Valamennyien a „Schwarzweiss rot” nevű egyesület tagjai és előkelő családok sarjai. A rendőrség megindította a nyomozást. Hír szerint a monarchista organizációk Dél-Németországból kiindulva, most már északon is erős gyökeret vertek.

Meghalt Ferenc József szárnysegéde. Bécsből táviratozzák a Délbácskának: Báró Bolfras Artur vezérezredes, Ferenc József volt szárnysegéde és egyik legbizalmasabb embere badeni villájában 84 éves korában meghalt.

Megalakult az osztrák jegybank. Bécsből jelentik: Az osztrák nemzeti bank, az új jegybank, mely 30 millió aranykoronát kitevő alaptőkéjét mind a belföldön hozta össze, holnap tartja alakuló gyűlését. A közvéleményt nagyon lehangolta az a hír, hogy a jegybank élére egy népszövetségi delegátus, vagy más külföldi szakember kerül.

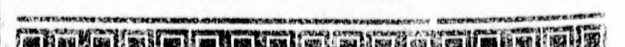
Az exszultán — méltai jelentések szerint — teljes visszavonultságban él Tigne városában (Malta). A várost csak egyszer, az angol kormányzó látogatásakor hagyta el. Hogy meddig marad a szigeten, az még bizonytalan. Már több helyre hívták állandó tartózkodásra, ő azonban eddig még nem döntött.



Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság Novisad — Újvidék

Felmondás nélkül fizet vissza minden betétösszeget.

Kamatláb 6% netto. Ha a betévi tőkét 3 vagy 6 hónapra lekötöl öhajítja, egy nagyobb kamatozásban részesül. 333



Ne mulassza el
megtékinteni a „30A” hírkatalit.

— Részletek a görög miniszterek kivégzéséről. Athenből jelentik: A „Daily Express” a halálraítelt görög miniszterekről most közöl egynéhány eddig ismeretlen részletet. A halálra ítélték egyikét, szívbjajos lévén, a vesztőhelyre menet szívszélhűdés érte és szörnyet halt. A kivégzésre kirendelt csapatok azonban tetemét magukkal cipelték a vesztőhelyre és Gunaris mellé támasztották. Rálöttek a holttestre. Gunaris oly gyenge volt, hogy alig tudott állni. Sztrichninnel fokozták a szív működését és amikor magához tért, agyonlőtték. A holttesteket a kivégzés után bedobták egy autóba, a temetőbe vitték, ahol kidobálták a földre. A hozzátartozókat négy órával később értesítették a kivégzésről. Fél órát adtak nekik a tetemek eltemetésére, megfenyegetvén őket, hogy ha ezalatt az idő alatt nem temetik őket el, akkor tömegsírba rakják. Az egyik miniszter holttestével ez meg is történt, mert a forradalmi bizottság elfelejtette özvegyét a kivégzésről értesíteni. Stratos kivégzett görög miniszter felesége a szörnyű tragédia annyira hatott, hogy azóta se nem eszik, se nem beszél. Az események hatása alatt leányának élméje megzavarodott. A rémregénybe illő részletek között talán a legmegdöbbentőbb a szerencsétlen miniszter édes anyjának az esete. A nyolcvánéves édesanya nem akarta megengedni, hogy a katonák a fiát elhurcolják. Rettenetes sikoltással rávetette magát a katonákra és küzdelemben keveredett az őrséggel. A matrona valószerűleg belehal az így szerzett sérüléseibe.

Milyen az 1922-es karácsonyi vásár

A forgalom meg sem közelíti a tavalyit — A pénzhány — A kirakatoknak csak nézői vannak — Még leszállított áron sem akad elég vevő

(Saját tudósítónktól) Négy nappal karácsony előtt. Külsőségeiben csak az utcákon sétálók tömege sejteti az ünnepet. A megszóktól téli képet, a fehér hó-akarót azonban hiába keresi a szem: az idén fekete karácsony lesz. Az ég is vigasztalanul egyhangú, szürke felhők gomolyognak rajta; az uttesteken széles sártocsák terpeszkednek, mintha nem is december vége volna, hanem valamely sáros, lucskos, koratavaszi hónap. Az emberek nem járnak sietve az utcán. Minek? A nincstelenség és a pénztelenség ráfekszik a Vajdaság fővárosára is. Hetek óta ijedt és sürgős szaladás folyik a városban a pénz után, ma már senki sem fut. Minek? Pénz ugy sincs...

A Futtaki uton nagy kötegekbe rakva állanak a karácsonyfák. De mintha alig fogyna... Az árusok kissé unottan és kicsit fázva topognak áruik mellett, amelyre alig akad vevő. Az utcákon telong a nép. *Minienki csak néz, venni igen kevesen vesznek.* Az arcokon látni, mennyi embernek sajog a szive, hogy nem ünnepelheti a karácsonyt úgy, amint szeretné. Nincs ajándék, nincs meglepetéses karácsonyi öröm: *üresek a zsebek.* A Vajdaság fővárosa kívül lüktető életet mutat, de mintha belül beletérség rágna. A munkanélküliek és a nincstelen koplalók száma napról-napra nő. Mindenki panaszkodik. Az árak? Minden kirakatban ott a tábla:

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR

Néző van, a kirakatok ragyogóan dúsak és az árak felett hiába biztat egy másik tábla:

MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAK

Még ezeket a „mélyen leszállított” árakat sem tudja a pénztelen ember megfizetni. A nagy vagyont kevés ember képviseli. Ezek vesznek is nyakra-főre, de ez még nem karácsonyi forgalom. Az üzletek karácsonyi forgalma meg sem közelíti a tavalyit. A főnökök busszusán, a segítők unottan nézik ezt a launyhaságot, amelyben voltaképpen mindketten érdekelve vannak. Néha öt-hat ember toppan a hatalmas, rakítárszerű üzletbe, azokat három perc alatt kiszolgálják, s utána egy félórát csendes az üzlet, mint a temető. A Főut összes üzleteiben ilyen a helyzet. Egy előkelő üzlet tulajdonosa

arra a kérdésre, hogy milyen az idei karácsonyi vásár, idegesen csak ennyit felelt:

— Uglátszik tréfál szerkesztő ur? Nincs az idén karácsonyi vásár. Haragszom, hogy ma kinyitottam az üzletemet. Annyit sem adtam el, amennyibe a segítők fizetése és az esti világitás kerül.

Igy beszél majdnem minden kereskedő. Az üzletek és kirakatokban sok az áru, a mennyiség és minőség egyképen kielégítő, épen csak vevő van kevés.

Nézzük az utcát. A kivilágitott kirakatok mellett sóvár bámulással áll a tömeg. Az arcokon reménytelen szomorúság. A Párisi Áruházal szembelevő vendéglő egy percre nyitott ajtaján kihallatszik a nagyon aktuális nótá:

— Nincsen pénzem, de majd lesz...

Ilyen Novisad karácsonya 1922-ben a katasztrófális pénzhány idején, egy hétre a valutadiktátor bukása után...

SPORT

Tíz új stadion épül Amerikában

Newyorkból kapjuk azt a hírt, hogy Amerikában egyre-másra nyílnak meg az új stadionok. Amerikában ma már stadionépítési lázról beszélnek, amin igazán nem lehet csodálkozni, ha meggondoljuk, hogy csak a jövő évben tíz új nagy stadion épül meg az Amerikai Egyesült Államokban.

A stadionépítési lázzal párhuzamosan növekszik a labdarugás népszerűsége is, úgy-hogy a két legújabb megnyitott stadionban nagyobb közönség nézte végig a futballmérkőzéseket, mint ahány néző fért bele annak idején a római kolosszeumba és cápuai amphitheatrumba.

Amerika legújabb stadionjait a nashvillei Vanderbilt-egyetem és az Ohio egyetem építette meg és ez utóbbit megnyitó Ohio-Michigan mérkőzésen több mint hetvenötezer nézték végig. A Vanderbilt-egyetem új Dudley-stadionja körülbelül a pompéji híres kolosszeum méreteivel bír.

Ma már alig van amerikai egyetem, amelynek ne volna stadionja, vagy ne készülne stadionépítésre. És ez érthető olyan országban, amelynek pedagógusai nyíltan hirdetik, hogy a nagy sporttelepek éppen olyan szükségesek, mint a kémiai és a fizikai laboratóriumok.

De nemcsak az egyetemek, hanem az egyes városok is versenyeznek a stadionépítésben egymással. Los Angeles 2.500.000 dolláros költséggel készült most stadiont építeni, amelyben nem kevesebb mint hetvenötezer ülőhely lesz. Los Angeles egyébként arra törekszik, hogy az 1924. és 1928. évi európai olimpiász után 1932-ben Amerikában rendezhesse meg az olimpiai versenyt. Chicago 125 ezer néző számára épít stadiont és az építési költségekre ugyancsak kétmillió 500 ezer dollárt szán.

* **Sombaton** rendezi az NTK szezonzáró bankettjét. A vacsorára ma estig lehet jelentkezni Leitner Károlynál.

* **35 játékos** és **5 athlétát** jutalmaztak meg a NAK lelkes tagjai a tegnapi karácsonyi estjükön. Az első csapat tagjai a vezetőségtől elegáns kamásnikat és nagy fényképeket, a Schmidt családtól művészi kivitelű séta botokat monogrammal, míg a NAK hölgy tagjaitól édes-ségeket és csemegét kaptak. Ugyanezt kapták a második csapat játékosai is a séta botok nélkül, míg az ifjúsági játékosok szép nyak-kendőket és az első csapat levelezőlapnagyságu képét kapták.

* **A Juda Makkabi SC** football szakosztálya felkéri az összes I. és II. csapatbeli játékosokat, hogy péntek este 8 órakor a klub-helyiségben megtartandó szakosztályi ülésen jelenjenek meg.

* **A karácsony** az idén úgy látszik semilyen sport eseményt nem hoz városunknak. Pedig az enyhe időjárás igen alkalmas lenne mérkőzések rendezésére. Más városokban karácsonykor mindig „nagy” meccsekkel kedveskednek a közönségnek, nálunk pedig már egészen eltették „télire” a csapatokat.

LEGUJABB

Meghiusult az ellenzéki blokk

Beograd. Az ellenzéki blokk, amelyet főleg Pribicevics igyekezett megvalósítani, hogy mint az Obzor írja biztosítva pozícióját a demokrata pártban, ahová tehetsége nem minősíti hogy Davidovicsal szemben magához ragadja az egész ellenzék és egy alkalmas pillanatban eladja Pasicnak ahogyan azt a demokrata párttal cselekedte — meghiusult. Az ellenzék, főleg Korosecék hallani sem akarnak róla. Legfeljebb néhány kerületben fog együttműködni az agrárpárt a demokratákkal.

A demokrata párt kiáltványa

Beograd. A demokrata párt ma délelőtt és délután ülést tartott, amelyen a pártnak az ország népéhez intézendő kiáltványával foglalkoztak. A szövegre vonatkozólag nem történt végleges megállapodás. Nagyjában a következők lesznek a kiáltványban:

A demokrata párt a jugoszlav ideológia alapján áll. Erős centralisztikus Jugoszláviát akar, amelyben a jugoszláv nép él. A párt szilárdan kitart a vidovdani alkotmány mellett.

Tőzsdéi árfolyamok:

A jugoszláv korona Zürichben 1:45

Beograd, dec. 21. Páris 660, London 425, Milánó 460-485, Zürich 16:50-17:00, Newyork 91-92, Berlin 1:33-1:34, Prága 280-290, Szaloniki 115, Bécs 0:13, Bukarest 52-53, Amsterdam 36:50, Varsó 0:55, Budapest 4:20, Szófia 67.

Zagreb, dec. 21. Amsterdam 36, Bécs 0:13, Berlin 1:37, Brüsszel —, Budapest 4:—, Bukarest —, Milánó 500, Kopenhága —, Christiania —, London 440—, Newyork 97—, Paris —, Prága 312—, Szófia —, Zürich 1780, Szaloniki —, Varsó 0:45.

Zürich, dec. 21. Zárlat Berlin — (0:07), Hollandia — (—), Newyork 530— (529—), London 24:50 (24:44), Páris 39:35 (39:40), Milánó 26:80 (26:90), Prága 15:25 (14:80), Budapest 0:22 (0:22), Zagreb 1:45 (1:45), Bukarest 3:10 (3:05), Varsó 0:03 (0:03), Bécs 0:0075 (0:0075), bélyegzett osztrák korona 0:0077 (0:0076), Szófia 3:90 (3:95).

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. dec. hó 21-én. Bácskai buza 76-77 kg-os 2-3% kínálat 422:50 kereslet 420 kötés 417:50-425 (1200 mm), bácskai buza 78 kg-os 2-3% kötés 425 (200 mm), bácskai buza 77 kg-os 2-3% Brod paritás zsákkal kötés 455 (1000 mm), bácskai árpa 64-65 kg-os kínálat 3:250 kötés 306:25 (100 mm), bácskai zab kínálat 282:50 kötés 285(100 mm), bácskai tengeri áprilisra kínálat 235 kötés 240 (300 mm), bácskai tengeri március-áprilisra kereslet 237:50 kötés 237:50-242:50 (1300 mm), bácskai szárított tengeri kereslet 290 bácskai tengeri január kínálat 216:25 kötés 216:25-220 (1600 mm), bácskai csöves tengeri kötés 162:50-163:75 (750 mm), bácskai tengeri január exekutív kötés 225 (300 mm), bácskai tengeri április (hajó) kínálat 240, bácskai uttengeri promot kínálat 210 kötés 206:25-210 (350 mm), bácskai tengeri májusra exekutív kötés 245 (500 mm), bácskai fehérbab kínálat 365 kötés 362:50 (100 mm), bácskai nullásliszt kereslet 592:50, bácskai kenyérliszt kötés 487:50 (1000 mm), nullásliszt bázis Bácska kínálat 5000, bácskai buzakorpa kínálat 165 kötés 165 (300 mm). Irányzat: szilárd.



DIÁK-OTTHON

2-3 diák részére tisztviselő családnál, egy vilápos és egészséges szoba ellátással a karácsonyi ünnepek után szabad. Bővebbet Abrahám könyvtáreszkedésben.



Színház—Mozi

— A Kelet gyöngye. Ismét indúl film az Apollóban. Régi ismerősünk Viggo Larsen lép benne fel új partnérével Carola Toelloval. Szenvedélyektől átítatott romantikus keleti történet bilincseli le a nézőt mindvégig.

— Ecce Homo. Ily című filmmel ünnepli az idén a Szloboda mozgó a karácsonyi ünnepeket. A világhírű oberammergaui passziójátékok kerülnek itt először mozivászra, azok a passziójátékok, melyeknek megtekintésére Amerikából és a távoli keletről is gyülekeznek minden évben a híres felsőbajorországi faluba vendégek. A film szereplői ugyanazok, mint az eredeti passziójátékéi: a Fassnacht testvérek, Adolf és Georg. Buchowetzki kitűnő rendezése az eddig legsikerültebb Krisztus filmmé avatja.

Felolós szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső
Kiadótulajdonos: Fátih Ferenc és társai

Hirdetések.

Karácsonyfa díszítést

villamos világítással elvállal Richter és Albrecht vill. berendezési vállalata, Novisad, Futoški put 58 — Telefon 244.

SÓ finoman örölt kősó, waggon és kisebb tételekben is kapható:
GAUSZ JÁNOS

sómalmában Novisad, Futoški put 66,
Telefon: 8 — 4190-1 2

SLOBODA

Ecce Homo.

Dec.
22-23-24

Misztérium 5 felvon.
Az oberammergaui passziójátékok világhírű színészeivel

Bérbeadó

a Furaki ut mentén 1 hold szántó-föld a Grigorovics-villától kifelé a második parcella. — Cim e lap kiadóhivatalában. 4184-1-2

A KARÁCSONYI

Idény alkalmából a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom az

IFJUSÁGI IRATOKKAL,
képek-könyvekkel és szépíró-dalmi művekkel dusan felszerelt raktáramat — Nagy választék izéles levélpapírokban, íráskönyvekben, levelező-p albumokban, emlékkönyvekben és minden e szakmába vágó cikkben.

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv-, papir- és írószerekkereskedése
Novisad, Sándor király u. 9

Alapított 1885. évben. — Telefon szám: 234.

FAREDÖNY (esslingeni) és VASREDÖNY-gyár.

BERNOLD SYLVESTER, NOVI-SAD.

Lakatos áruk gyára. Kérjen árajánlatot! 4174-1-2

Szállítási és Fuvarozási Vállalat

Telef. 270. **KRUMESZPÁL** Telef. 270.

UJVIDÉK, FUTARI-UTCA 60. SZÁM ALATT.

Elvállal helybeli és vidéki áru-fuvarozást teherautóval vagy stráfkocsikkal és áruberaktározást.

KARÁCSONYRA

hirdetéseket felvesz a

DÉLBÁCSKA

kiadóhivatala.

Tűzifa eladó!

Több ezer öl puhafa, hasáb és dorong keverten az Apatini Dunapart ról eladó. Kivánságra waggonba rakom.

EHMANN JOZSEF

Apatin, 434. szám. 4172 2-3

Karácsonyi alma

legolcsóbban csak *Militar Döménél* kapható a Magyar király vendéglő pincéjében.

Maschanka alma	14—24 korona
Vörös kevert „	16—24 „
5 kg-ként.	4186 1-2

HA SZERETI A FELESÉGÉT, LEPJE MEG KARÁCSONYRA VILLAMOS

VASALÓVAL, TEAFŐZŐVEL

KAPHATÓ:

FISCHER TESTVÉREK MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉSÉBEN
NOVISAD, JEVREJSKA- (FUTOŠKA) ULICA 15. TELEFON 224.

TEKINTSE MEG MINTAKIÁLLÍTÁSUNKAT!

FEJES LAJOS

CSISZOLÓ ÁRUK ÉS ÖNTÖDE SZERSZÁMOK
NAGYKERESKEDÉSE. NOVISAD, DUNA-U. 8.
TELEFON 418. TÁVIRATCIM: FEIKLOBEN.

VAS ÉS CSISZOLÓ ÁRUK

Csiszoló vászon. Csiszoló papir. Flint (üveg) papir. Csiszoló korongok. Csiszoló gépek. Heggesztő készülékek és pisztolyok.

ÖNTŐ-BERENDEZÉSEK

Grafit tégelyek. Formázó szerszámok. Öntőde kefék. Fém fűrészlapok. Kézifuró gépek. Forrasztó ón, angol ón és csapágyfém stb.

ÁLLANDÓ RAKTÁRI!

Gépeimen fémegmunkálást

asztalosoktól elvállalok, használt rőfös stélázi és baromfi ketrec eladó. Ugyanitt mindenféle kész butor kapható — Novisad, Uspenska u 12
4110
2-8
LENKEY IMRE, asztalos.

Jelentékeny gyárvállalat keres mielőbbi belépésre, fejlődésképes, állandó alkalmazásba egy

kereskedelmi képzett törekvő tisztviselőt

német és szerb nyelvismerettel. Eddigi alkalmazás és fizetésig-nyek megjelölésével felszerelt szives ajánlatokat továbbít e lap kiadója.

Rikkancsokat

felvesz a

„DÉLBÁCSKA“

APOLLO
MOZGÓ

DEC.
22

A Kelet gyöngye.

Szerelmi dráma 5 felvonásban
A főszerepben: Caroli Troelli
és Viggo Larsen